

PROMOCIJA Predstavljena Kratka historija srpskih krajišnika na Bilogori i Kalniku od 15. do 19. stoljeća

Opsežan prikaz povijesti Srba u Hrvatskoj

Sara Badžek

“Kratka historija srpskih krajišnika na Bilogori i Kalniku od 15. do 19. stoljeća” knjiga je koja je predstavljena protekli tjedan u prostorijama Vijeća srpske nacionalne manjine. Knjigu je napisao Nenad Vukadinović, a kako su rekli uzvanci na promociji knjige, riječ je o vrijednom prikazu kretanja i povijesti Srba iz tog razdoblja.

Spoznaja identiteta

– Ova knjiga pripada publicistici, ali nije ništa manje važna nego usko znanstvene knjige. Ima puno opisa, godina i logična poveznica je da će onaj tko ju pročita zaista moći o ovoj problematici dosta saznati – istaknuo je na promociji Darko Karanović, predsjednik Vijeća srpske nacionalne manjine Bjelovarsko-bilogorske županije.

Riječ je o knjizi koja je programski nastavak knjige izdane nedavno, „Domaćine, srećna ti krsna slava“, kojoj je također bio cilj probuditi identitet Srba na ovom području.

Ova druga knjiga konceptijski je sastavljena od tri cjeline. U prvom djelu autor je tako pokušao ukazati na prve pisane tragove Srba u ovim krajevima te seže u 15. stoljeće. Drugi dio, prema nekima i najvažniji, govori o načinu na koji je formirana Vojska krajina te o načinu života u njoj, dok treći dio ističe neke poznate ličnosti srpskog porijekla koje su tamo živjele.

– U ovo smo išli vrlo svjesno i sa željom da probudimo samospoznavu srpske manjine na području Republike Hrvatske – dodao je Karanović.

Pomirenje

Iako je u samom uvodu predsjednik Vijeća srpske nacionalne manjine u

Varaždinskoj županiji, Mile Sekulić, rekao da ne želi da ovo bude politički skup, već promocija knjige, nazočnost predsjednika gradskog HDZ-a, Anđelka Stričaka i predsjednika mladih HDZ-a ipak je dalo političku konotaciju, posebno nakon nedavnih istupa predsjednika mladih Igora Borovca na Facebook stranicama, koji su imali nacionalistički prizvuk. No, Stričak je komentirao da ovo nije tek pomirenje u preidobornoj kampanji.

– Nismo se ni posvađali pa nema potrebe ni za pomirenjem. Ovdje smo jer smo bili pozvani kako dalje ne bi kružile takve špekulacije – naglasio je Stričak.

OTVORENO Davor Bobić skladbama plijeni veliku pažnju, a p

Skladanje zahtj

Intenzivno stvara svaki dan. Skladanje nije da čekaš inspiraciju da dođe i onda mjesecima ništa, kaže Bobić

uspijeva i intenzivno skladati. Kako uspijeva te koliko mu znači ovaj uspjeh, nakon više od dva desetljeća stvaranja progovorio je u razgovoru.

Balans

U samo posljednjih mjesec dana imali ste čak tri praiizvedbe svojih djela, a posljednja je, nakon Varaždina i Maribora, bila prije nekoliko dana u Osijeku. Sa sve tri reakcije su izuzetno pozitivne. Jeste li ponosni na to?

Prva praiizvedba bila je u varaždinskoj Glazbenoj školi, gdje je Domagoj Habek izveo Concertino za kontrabas i orkestar. Uz nje ga Varaždinski komorni orkestar djelo je zaista bljesnulo i dobili smo velike ovacije. Sljedeći dan u Mariboru bio je isti slučaj s Concertinom za harmoniku i gudač-

ki orkestar, a posljednja praiizvedba bila je u Osijeku u sklopu muzejske srijede. To mi je dokaz, na neki način, da je ova zadnja faza u kojoj skladam vjerojatno pristupačna publici, ali i glazbenicima, koji s veseljem izvide moje skladbe, a najvažnije je za autora da ima svoju publiku i kolege koji ga žele izvoditi. Velika je to privilegija. Očito da ta glazba ima put za slušatelja i da za to mogu biti zahvalan i rusko-ukrajinskoj skladateljskoj školi koju sam prošao.

Što je toliko posebno u toj školi, pa tako i Vašem radu, da toliko privlači publiku?

Mi smo u Kijevu izučili stari zanat. Danas djeca imaju kompjutere na kojima možete čak i skladati. Dostupne su čak i simfonijske partiture te sve možete utipkati i odmah čuti. Ipak, možda je to jedna stupica jer klasično obrazovanje treba počivati na pravim osnovama, što je kod nas bilo jako strogo. A što se tiče mog stila, zadržao sam formu, melodiju, emotivnost u glazbi, duhovni pristup. I dan-danas ne libim se upotrebljavati romantične melodije, ali sam tom jednom karakterističnom modusu unio dašak modernih skladateljskih tehnika. Na taj način, kroz spajanje starog i novog, zadovoljene su i jedna i druga strana. Ono što je danas greška jest da se odlazi u krajnosti, a najbitnije je naći balans.

Rekli ste da bi Vam bilo drago kada bi taj opus ugle-

Zanimljiv eksperiment

Poseban uspjeh postigli ste Concertinom za harmoniku i gudački kvartet. Možda premalo cijenjen instrument kod nas, kako se Vama sviđa ta kombinacija?

Studirao sam harmoniku. To mi je prvi instrument i mislim da je uspjeh ove kompozicije ležao i u tome što poznajem taj instrument i sve njegove mogućnosti. Ovaj spoj bio je strašno zanimljiv eksperiment koji, ako nađete balans među instrumentima, može biti fantastična glazba. Danas se u Hrvatskoj ne piše za harmoniku baš puno, ali ja se trudim koliko god mogu da obogatim tu literaturu. Nadam se isto tako da će i cijeli taj opus koji imam za harmoniku ugledati svjetlo dana i ovdje. U svijetu je taj moj opus jako cijenjen i puno se svira. Zovu me tako često studenti iz Portugala, Rusije, Engleske, a stigla mi je čudna ponuda iz Francuske – željeli su da im pošaljem svoju sliku s potpisom.

JUBILEJ 100.obljetnica rođenja fagotista Rudolfa Klepača

Koncertom podsjetili na velikog Var

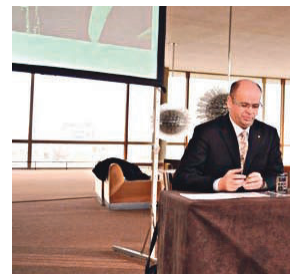
Željko Slunjski

Zagrebačka filharmonija svečanim koncertom održanim u svojem Plavom ciklusu 22. ožujka odala je počast jednom od najvećih glazbenih umjetnika hrvatske povijesti – fagotistu Rudolfu Klepaču. Nije slučajno što je dirigirao Leopold Hager, jer rođeni Salzburganin i „Mozartovac“ bio je dugogodišnji suradnik i prijatelj maestra Klepača.

mete iz ostavštine svojih roditelja.

– Posebno želim naglasiti da sam u čitavoj Evropi, kao i u Americi, bio reklamiran kao Varaždinac, a posve naravno da sam rođen u Majerju, zapravo predgrađu varaždinskog godine 1913. godine – tim je riječima svojedobno počeo svoju biografiju Rudolf Klepač, što spominje i Krešimir Filić u knjizi „Glazbeni život Varaždi-

na“. Klepač, koji je rođen 30. ožujka 1913. godine, u Varaždinu je bio aktivan od 1938. do 1940. godine, i to na području lake glazbe. Studij fagota završio je u Zagrebu i do 1955. djelovao je kao profesor fagota i klarineta, a istodobno bio je solist Zagrebačke filharmonije i Komornog orkestra RTZ-a. Bio je i stalni solista na koncertima proslavljenih Zagrebačkih so-

TKO ČITA, NE SKITA

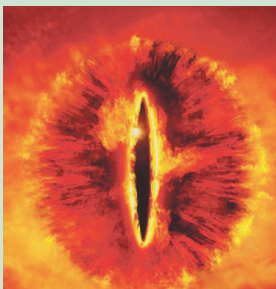
Bruno Šimleša govorio o životu, ljubavi, duhovnosti

U Gradskoj knjižnici i čitaonici „Metel Ožegović“ popularni sociolog Bruno Šimleša 26. ožujka predstavio je knjigu „U rukavicama mi je i onako prevruće“. Nakon „Škole života“ i „Ljubavologije“, i treća Brunina knjiga jedna je od najprodavanijih knjiga u Hrvatskoj. Autor u knjizi otvoreno progovara o životu, ljubavi, Bogu i duhovnosti, ali i temama poput homoseksualnosti. N.L.

Dan kad je Sauron doživio konačan poraz

Dan čitanja Tolkiena prvi put obilježen je 25. ožujka 2003. godine. Taj datum dobro je poznat ljubiteljima triloge Gospodar prstenova budući da je na taj dan, navodi se u Tolkienovom djelu, Sauron doživio konačan poraz. Ove godine Dan čitanja Tolkiena prvi je put obilježen u Hrvatskoj, i to u knjižarama Algoritma, gdje su se održavale kostimirane zabave i javna čitanja odlomaka iz Tolkienova opusa. N.L.

roteklog tjedna doživio je još jednu praižvedbu

eva veliku disciplinu

dao svjetlo dana u Hrvatskoj. Koliko je teško nešto postići ovdje na području klasične glazbe?

Ono što je i dalje bolna točka hrvatskog izdavaštva je to da mi nemamo nikakve ciljeve, planove kako promovirati hrvatsku glazbu u svijetu. Autori ostaju prepušteni sami sebi i ne postoji strategija za promoviranje ozbiljne glazbe. Vani je to sve prepušteno

U svibnju će u Varaždinu biti praižvedena i Vinska simfonija - Enjingi koja već sad izaziva velik interes publike

agencijama, a kod nas je tek u povojima.

Hoće li se to promijeniti ulaskom u Europsku uniju, ne znam, ali bojim se da će trebati još godine. No, unatoč tome nikad se nisam vidio izvan Hrvatske. Imao sam priliku otići u Beč, mogao sam na Harvard, ali vratio sam se ovdje i nisam požalio jer je taj utjecaj našeg folklor na moj rad prevelik.

Straha nema

Kako se nosite sa svojim poslom? Postoje li često strahovi da nešto nećete uspjati ili pak imate ideje?

Nije me više strah toliko jer pišem u kontinuitetu 27 godina. Kada radite

konstantno, možete i brže skladati. Ima slučajeva kada imam teške krize, ali kada krene zanos, jako brzo mogu pisati. Samo jednom mi se dogodilo da zakasnim.

Pripremate se trenutno za Lisinski, a uskoro će još jedna Vaša praižvedba biti i u Varaždinu. O čemu je riječ?

U Lisinskom će biti praižvedba tanga za gudače 6. svibnja, nakon toga 23. svibnja putujem u Moskvu, gdje će biti izvedena poema Varaždina 1776, čija je praižvedba bila u varaždinskoj katedrali još 1998. godine. Odmah dan nakon toga imam praižvedbu u Varaždinu. Riječ je o Vinskoj simfoni-

Rudarski posao

Skladateljski posao mnogi vide kao nešto što je lako, i u kojem se radi kada postoji inspiracija i kada se poželi. Je li uistinu tako?

Ako želite nešto napraviti, trebate pisati svaki dan i jedino tako možete ostati u poslu. To naši kompozitori krivo shvaćaju. Morate biti dosljedni ako ste u kreativnom poslu. Često se događi da oni najtalentiraniji izgore jer nemaju upornost, a oni koji možda imaju manje talenta uspiju zbog upornosti. Pisanje je jedan rudarski posao. Nije to da sada vi čekate inspiraciju pa će ona doći pa onda deset mjeseci ništa. Zamislite da jedan dan ne dodete na posao, to je isto tako. Osim toga, taj posao zahtjeva i jaku psihičku stabilnost jer ste uvijek na granici realnog i nerealnog. Ali kada čujete izvedbu svog djela, to je najveća nagrada.

ji – Enjingi, koja će sigurno mnoge Varaždince natjerati u kazalište. To je prva vinska simfonija u svijetu, a posvećena je vinaru koji me opskrbljuje vinom. Izvest će ju tamburaški sastav HRT-a uz ravnjanje Siniše Leopolda, a bit će sviranja i na bačvama i čašama. U svakom slučaju, bit će spektakl.

raždinca, maestra vrijednog dubokog divljenja

lista. Punu afirmaciju, u svjetskim razmjerima, doživio je kada je 1955. otišao u Salzburg, gdje je do 1978. godine bio solist Mozarteum orkestra i profesor pri Visokoj školi za muziku i kazališnu umjetnost te istodobno voditelj Salzburškoga komornoga duhačkog ansambla. U svakom našem razgovoru i susretu u njegovu zagrebačkom domu, u ondaš-

njoj Solovljevoj ulici, sentimentalno je i s ljubavlju govorio o svojem zavičaju.

Mozartov fagotist

Ne samo što je bio kulturni ambasador i spona između Salzburga i Zagreba nego je bio i umjetnik koji je diljem svijeta požio najlaskavije kritike. O njemu su pisali da je „pjevač na fagotu“, „Mozartov fagotist“,

“čarobnjak svog instrumenta“... Posebice je volio svirati Mozartov koncert za fagot u B-duru. Nastupao je i kao dirigent, a slavni Herbert von Karajan redovito ga je poziv-

- Posebno želim naglasiti da sam u čitavoj Evropi, kao i u Americi, bio reklamiran kao Varaždinac, a posve naravno da sam rođen u Majerju – govorio bi Klepač

vao na Salzburški festival, na kojem je 1979. obilježio i 25. obljetnicu stalnoga sudjelovanja.

Među Klepačevim studentima u Salzburgu bio je i njegov talentirani sin Želj-

ko. Dragi prijatelj je zajedničkih vojničkih dana i humanist umro je izmučen teškom bolešću potkraj travnja 2005. godine.

Za života Salzburg je dostojno zahvalio maestru Klepaču, dodijelivši mu Prsten grada Salzburga, Mozartovu i Reinhardovu medalju.

U predvorju Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog otvorena je izložba reminiscencija na lik i glazbeno djelovanje Rudolfa Klepača: naročito njegove nastupe uz Zagrebačku filharmoniju. Ova izložba svojevrsni je uvod u veliku izložbu pod nazivom „Rudolf Klepač – maestro fagota“, koja će biti otvorena u svibnju Muzeju grada Zagreba. Svečanost obilježavanja bit će zaokružena promocijom monografije „Rudolf Klepač“.

KAJ je naše pitanje i naš odgovor

Različno se tretira one štere je roda spustila f kakvu selendru, a nie vu veliki grad

Piše: prof. Barica Pahić

Kak god da je teden pred Cveticnicu zgledele da vulemo vrieme ipak dohaja, ja sem se vnapre zmrzla kak da sem znala da nas čaka nurovi snieg i zimske hladnoče. I to nie poradi vremena nek onoga kaj je bilo na TV-u. Ne znam kie me je vrag natental da otprem TV baš dek su se spominjale Spičkovina i Vukovina. Odma me zvala kolegica štera špūčasto ime nemre podnesti, kam pak Vukovinu, zate kaj ju to Jake asociera na vuke i vučje zakone. Ona se zlaže z tiem kaj je bile rečene. Druga pak veli da ime potieče od imena za nekšno germilje štero ima ljekovitu kuoru i za zaoštal ljudi drugem prebrajaju "krvna zrnca", a napredni mesta gde je kie rodeni, maker misli da rečeni govornik to ne bi reknel da nie bil čemerren. I kaj s tiem? No, nisue ta imena one kaj je mene pfičilo. Fpičilo me tuo kaj saki dien dožaljavam da se ljude različno treniera pogotove one štere je roda spustila f kakvu selendru, a nie vu veliki grad. Ne bi se morti na to ni obrnula da v naše kulture ne vrvri se od Ranka Marinkovića i da prie toga nisam v Kazališču gledela predstavu prema njegove pripozetke "Ručke" šteri dramsku prilagodbu i režiju potpisuju Vesna i Dubravko Torjanac. Ove Varaždince niš ni smetalo to gdi je rodeni genijalni književnik šteroga je roda spustila na otok Vis, f to vrieme malo ribarsko naselje Komizhu. Ak i dolje na jugu rode nosiju decu! Torjanci su tie posel odlično obavili i oduševili i kritiku i publiku. Sjavne!

V novinami se liepe more ponoviti gradivo z srednje i to same čitanjem naslova knjiga štere je R.M. napisal. Kie još ne zna za "Gloriju" i "Kiklopa"? Nije pozabljen ni slavni Varaždince V. Jagić. Je, a v Kazališču je celi teden gosp. Kerekeš nasmejavao Varaždince. Do karte je bile teške doji. Niš nie čudne kaj on vu Varaždinu nasmejava ljude, ak on to more i v Zagrebu i drugde (TV i film) i nikomu ne smieta to otkud je. Pametnim pak ljudem to ionak nigdar ne smeta dek se ne reščemeriju.

Varaždinci znaju kaj je dobre pa če i nie njihove. Nedavne su v Gradske knjižnice ugostili slovenske književnike z Pruja. Kak god da je bilo zmogrozno, publike je bilo puno. Pljeskala je i smejala se. Smehom je poprutila i parodiju na hrvatsko - slovenske političke odnose. Zmislil nas je na "politično venčanje" Boruta i Jadranske, i da su se ti odnosi znovič bili zašpincili. Bile je bile pozuci - potegni radi penez, ali se još točne ne zna kie je kaj potegnul. No, naj ne gubimo nadu. Čakaju nas slična "venčanja", jer oni ve imaju Alenu, mi pak Zorana.

OSVRT Marinkovićeva Glorija, Damira Zlatara Freya, Puljane ostavila bez daha

U iščekivanju premijere

Kulturna drama "Glorija", poznatoga književnika Ranka Marinkovića, ponovno je uprizorena u svom punom sjaju zahvaljujući koprodukcijom projektu Hrvatskoga narodnog kazališta u Varaždinu i Istarskoga narodnog kazališta - Gradskog kazališta Pula, u povodu Marinkovićeva 100. obljetnice rođenja. U režiji intrigantnog i nadasve nadahnutoga slovenskog redatelja Damira Zlatara Freya, koji usput potpisuje i raskošnu scenografiju, koreografiju te izbor glazbe, nastala je predstava koja je na prvoj premijeri u Puli 8. ožujka izazvala buru oduševljenja i ovačija publike, a u petak 5. travnja u 20 sati premijerno će biti izvedena i na daskama HNK u Varaždinu.

Redatelj, Damir Zlatara Frey, prema mišljenju pulske publike, ostvario je još jedno vrhunsko djelo, a po nekima i nadmašio mnoge svoje prethodne projekte. Za HNK u Varaždinu pak možemo reći da je ponovno nakon puno godina dobilo predstavu dostojnu svog renomea i duge kazališne povijesti. Glavnu ulogu „Glorije“ sjajno je interpretirala mlada Helena Minić, a u tome su joj savršeno parirali i Ivica Pucar (Don Jere), Jan Kerekeš (Don Zane), Mijo Pavelko (Rikardo Kozlović), Zvonko Zečević (biskup). Dramaturginja Željka Udovičić Pleština istaknula je višeslojnost teksta koji, iako napisan sredinom dvadesetog stoljeća, još uvijek živi i primjeren je svakom, pa i današnjem vremenu, a u tu priču savršeno se ukloplila i kostimografkinja Desanka Janković, koja je u suradnji s Freyom kreirala glamurozne kostime.

Marija Barić